Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 4-го ЛИСТОПАДА 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, NOVEMBER 4, 1981 No. 209. VOL. LXXXVIII.

Окружний Комітет УНС Ніяґари відбув організаційні наради

Ніягара, Онт. — В неділю, 11-го жовтня ц.р., відбулися тут в залі Чорномор ського Дому організаційні наради відділів УНС Ніягарської Округи. Наради мали інформативно-вишкільний характер.

Про організаційні здобутки Округи за минулий рік говорив головний організатор УНС Василь Оріховський. Він склав признання Окрузі за виконання в 1980 році квоти членів на 88 відсотків. При цьому відмітив тих секретарів Округи, які причинилися до цього успіху, а саме: Єфим Омельченко (451) і Данило Пищ (458), які здобули по 10 членів. В цьогорічній кампанії дотепер взяли участь тільки чотири Відділи Округи — 427-ий, секретар якого Петро Дяків приєднав дотепер 5 членів; 451-ий його секретар Є. Омельченко приєднав 10 членів, а відділова організаторка Марія Нечай теж 10 членів; 454-ий, секретар якого Микола Бережук приєднав 5 членів; та Відділ 458-ий, секретар якого Д. Пищ приєднав 12 членів. Всім секретарям і організаторам головний організатор склав щиру подяку, а при тому повідомив, що Д. Пищ здобув спеціяльну нагороду на підставі точкування.

В дальшому В. Оріховський говорив про загальний стан УНСоюзу, а найбільше зацікавлення присутніх викликала вістка про переговори, які ведуться в справі злуки УНСоюзу і УБСоюзу

Постійний організатор Є. Омельченко запевнив головного організатора, що Округа виконає призначену їй квоту членів на сто відсотків. До присутніх промовляв теж гість, голова Округи Баффало Роман Конотопський, який закликав присутніх до співпраці підкреслюючи, що кордони не повинні нас ділити, але всі повинні спільними силами працювати для добра своїх членів та цілого УНС.

При спільній перекусці ще довго велися розмови на союзові та громадські теми.

Дзвінка С. Добрянська репрезентуватиме „Веселку" на Балю Преси

Дзвінка С. Добрянська

Джерзі Сіті. — Дзвінка Софія Добрянська, семилітня красуня з Ню Йорку, учениця 3-ої кляси школи Св. Юра в Ню Йорку, буде репрезентувати дитячий журнал „Веселку" на цьогорічному, вже Дев'ятому Балю Української Преси, що відбудеться у Філядельфії, в суботу, 7-го листопада, заходом Фінансової комісії Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА).

Дзвінка Софія народилася в Ню Йорку 9-го липня в родині співака Андрія і Стефи Добрянських. Вона бере лекції балету і народних танців в пріма-балерини і хореографа Роми Прийми Богачевської в її Балетній Школі і вже теж два роки грає на фортепіяні в піяніста Томи Гринькова. Її перша і головна мова — українська.

Дзвінку ескортуватимуть на баль два кавалери — Андрійко Володимир і Данилко Агатон Добрянські, які є її молодшими братами. Серед їхніх осягів, крім знання української мови, є ще те, що вони обидва вчаться вже грати на фортепіяно і вже тепер плянують записатися в український садочок. Старший кавалер піде в садочок у 1982, а молодший — у 1983 році.

Дзвінка любить журнал „Веселку", а її брати — теж з цікавістю розглядають у журналі образки.

Американський амбасадор у Москві з'ясовує напрямні

Москва — Новоіменований президентом Роналдом Реґеном американський амбасадор Артур Гартман прибув до Москви, де він негайно розпочав жваву діяльність по лінії нових напрямних американської політики.

Після резиґнації попереднього американського амбасадора в Москві Томаса Ватсона, якого призначив був попередній президент ЗСА Джіммі Картер, дев'ять місяців справи тієї амбасади вів шарже д'афер. Москва не скривала свого незадоволення з того приводу, надаючи цілій справі значення виразного політичного протесту. Загально вважали, що цим способом ЗСА протестують проти совєтської інвазії на Афганістан.

Новий амбасадор 26-го жовтня був прийнятий заступником Леоніда Брежнєва, якому він зложив свої ввірчі грамоти. Одночасно з тим він передав обширнішу записку про напрямні, які він отримав у Вашінгтоні для ведення своєї діяльности в СССР. Провідні ідеї тих напрямних він передав крім цього усно.

„ЗСА хочуть діялогу з СССР, але пропонують, щоб обидві сторони виявили поміркованість і щоб поступали в дусі взаємности. Американці так будуть поступати й взивають Совєтський Союз, щоб він поступав так само. Можливо, що обидві сторони невідклично різняться своїми політичними системами, які є різними в найбільш підставових і тривалих аспектах, але це не оправдує того колосального озброєння й розбудови мілітарної сили, яка має місце по совєтському боці", — заявив амбасадор.

Він у дальшому порушив цілий ряд практичних проблем, а в першу чергу такі як підтримка з совєтського боку Куби і її збройних інтервенцій в різних країнах Африки та втручань у внутрішні справи інших країн, як наприклад в Південній Америці, окупація Камбоджі В'єтнамом, що також підтримує Совєтський Союз, вмішування Совєтського Союзу у справи інших народів, як наприклад у Польщі, нарешті справу Афганістану.

Загально вважають, що експозе нового американського амбасадора в Москві вказує на значно виразнішу й рішучішу політику уряду президента Роналда Реґена, як було за попереднього президента.

СТРАЙКИ РОБІТНИКІВ В ПОЛЬЩІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Варшава, Польща. — Пресові агентства і кореспонденти інформують з Варшави, що не зважаючи на поставу Крайового Комітету вільної профспілки „Солідарність", яка хоче за всяку ціну закінчити ланцюг страйків в поодиноких містах, щоб тим самим відібрати моральне право урядові прем'єра Войцеха Ярузельского перевести закон у парляменті про заборону страйків взагалі, — місцеві активісти „Солідарности" кажуть, що вони страйкуватимуть аж до часу сповнення вимог і загальної поправи достави харчів. Вони пригадують, що вимог страйкуючих робітників не можна і не треба узагальнювати, бо в різних місцевостях існують різні проблеми і до них інакше підходять льокальні робітничі профспілки і урядові чинники.

Досі, як виходить із загальних інформацій, страйкує ще понад 250,000 робітників. Найбільші труднощі уряду з робітництвом існують в місцевостях: Жирардов, Тарнобжеґ, Зєльона Ґура і Сосновєц, де робітники зударяються з місцевими чинниками не тільки за брак харчів, але також за переслідування профспілкових діячів та багато інших справ.

Польський парлямент, розглядаючи прохання прем'єра В. Ярузельского, який рівночасно займає також ще два інші найважливіші в країні становища — першого секретаря ЦК ПОРП і міністра оборони, прийняв резолюцію, якою закликає профспілкових діячів і робітництво негайно припинити страйки і повернутися до праці. Крайовий Комітет „Солідарности" плянує в половині цього тижня відбути ширше засідання в Ґданьску і обговорити цілий комплекс справ пов'язаних не тільки зі страйком, але також з економією в загальному. Достава харчів до населених пунктів, зокрема великих міст, не поступила вперед, брак харчів, зокрема основних м'яса, масла, хліба, картоплі тощо, відчувається на кожному кроці. Крайовий Комітет намагатиметься привернути також дисципліну у своїх власних рядах, щоб припинити самовільні страйки, які не були перед тим узгіднені з централею.

Загальну ситуацію загострило поступування прокуратури в Щеціні, яка наказала притягнути до судової відповідальности місцевого профспілкового лідера Маріяна Юрчика, який, виступаючи публічно, назвав членів уряду і парляменту „зрадниками польського народу". Цю справу, кажуть політичні спостерігачі, розголосило офіційне польське пресове агентство ПАП підкреслюючи, що це, мовляв, є ще один доказ, що „Солідарність" займається політикою. Якщо Юрчика засудять, то вигляди на закінчення страйку є дуже малі, заявляють інші керівники профспілки.

У цій невідрадній атмосфері поляки не забувають також про інші справи. Наприклад, у річницю вбивства майже 10,000 польських офіцерів і вояків, яких знищило НКВД у катинському лісі, численні делеґації поляків прибули до Варшави, щоб покласти вінці і засвітити свічки за душі помордованих під час Другої світової війни своїх земляків. Влада не перешкоджала їм в цьому і ця, на думку офіційних чинників, „також політична маніфестація" закінчилась мирно.

У Філядельфії відбудеться авторський вечір Л. Коленської

Філядельфія, Па. — В неділю, 8-го листопада ц.р., о год. 4-ій по полудні тут в залі Освітньо-Культурного Центру при 700 Сідар ровд в Абінгтоні, Па., відбудеться авторський вечір письменниці і журналістки Любови Коленської з нагоди появи її нової збірки новель і нарисів „Дзеркала". Вечір влаштовує 43-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки.

Слово про авторку виголосить голова Спілки Українських Журналістів Америки ред. Ольга Кузьмович, а уривки з книжки „Дзеркала" і деякі досі не надруковані твори читатимуть авторка і Віра Кліш. В музичній точці виступить солістка Ліза Чепіль при акомпаньяменті Лідії Бульби. Вестиме вечором Людмила Чайківська. Після програми — зустріч з авторкою при чаю і солодкім; вступ 3 доляри від особи.

Нова збірка новель Л. Коленської „Дзеркала" появилася в липні ц. р. у видавництві „Свобода". Книжка вже знайшла дуже позитивні оцінки рецензентів і прихильні згадки в українській пресі.

Учасники цього вечора матимуть нагоду набути це корисне видання з підписом авторки.

В КЛІВЛЕНДІ ВШАНУЮТЬ В. ІВАСЮКА

Клівленд, Огайо. — В суботу, 14-го листопада ц.р. о год. 7-ій вечора, тут в авдиторії школи Норманді при 2500 Вест Плезант веллі у Пармі відбудеться концерт на пошану Володимира Івасюка під моттом: „Пісня буде поміж нас...". У програмі беруть участь: українська школа балету і народно-сценічного танцю при парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаґо під мистецьким керівництвом Роксани Дикої-Пилипчак і Юри Цепинського; танцювальний ансамбль „Громовиця" з Чикаґо; Орися Любинська з Торонто — сольоспів; дівоче тріо „Ґердан" з Чикаґо„ мистецький керівник Надя Савин; професійна оркестра; музичне оформлення Надя Савин; конферансьє — О.Петро Ґаладза. Квитки можна набувати у крамницях: Дністер, Космос, Базар, І. Руденського, в українських кредитівках „Самопоміч" і „Основа".

Студенти Колюмбії змагаються за курс українознавства

Олесь Кузишин і Уляна Кекіш в редакції „Свободи".

Джерзі Сіті (Л. В-а). — Вже в п'ятницю, 6-го листопада, в Ню Йорку, в Міллісенд Мекінтош Центрі в Барнард коледжі — Колюмбійському університеті (горішній Бродвей і 120-та Вулиця), о год. 7:30 вечора розпічнеться Український Вечір — спочатку концерт, а увечері о 9-ій годині — забава.

На цей Вечір покладають великі надії десятки українських студентів цих двох вищих шкіл Ню Йорку, бо успішність — це значить добрий грошовий дохід на фінансування Курсу українознавства. Влаштовує Вечір українознавства Студентський Клюб Барнард-Колюмбія, який нараховує 40 осіб членів, а симпатиків — десятки і сотні.

Ця високошкільна українська молодь вже має біля 2,000 долярів на цю ціль, але, щоб з Клюбом практично і конкретно хотіли розмовляти університетські власті і щоб урухомити академічну програму україністики — потрібно 6.000 долярів. Тож бракує їм ще двох третин, — розповідають у редакції щоденника двоє ентузіястів цього проєкту, організатори Українського Вечора в Колюмбії, 18-річна студентка Барнарду Уляна Кекіш і 23-річний студент-магістрант Колюмбії Олесь Кузишин. Вони прибули сюди в середу, 28-го жовтня, бажаючи і редакторам передати свою віру, що потрібну суму вони зберуть і що розпічнуть це хосенне і амбітне діло — академічний курс з україністики.

Український Студентський Клюб постав при Колюмбійському університеті ще в 50-их роках; згодом — в 60-их — його діяльність майже зовсім пригасла: розполітикована лівицею американська студентська молодь, не українська, начебто „прохолодила" багатьох до зорганізованого студентського життя. Але в 70-их роках наступило своєрідне відродження цього Клюбу і він став помітним своїми численними активностями серед інших подібних гуртків студентів цих академічних інституцій — дівочого коледжу Барнард і хлоп'ячого переважно університету — Колюмбії, що лише через дорогу один від одного.

Тепер Клюб очолює активна пластунка і сама з активної пластової родини „барнардка" Уляна Кекіш,

(Закінчення на стор. 4)

Англійський пілот прибув з Лівії

Вашінґтон. — До Вашінґтону прибув англійський пілот Джон Ентоні Стабс, якого найняв на службу в Лівії американський громадянин Едвин Вилсон, колишній працівник Сі-Ай-Ей, але який відмовився брати участь у воєнних акціях на терені республіки Чад. Після того Вилсон звільнив його з праці і заборонив йому говорити про характер і умови своєї служби в Лівії.

Вилсон є першою людиною з-поміж найнятих лівійським урядом, або з його уповноваження, яка заговорила відкрито про всі перипетії, зв'язані з їхнім перебуванням і працею в Лівії. Лівійський уряд виплачує їм через своїх посередників 4,000 або більше долярів місячно та дає різні удогіднення. Вилсон, який кермує тією справою, дістає 15,000 долярів одноразово за одну найняту особу. Наймають їх не інформуючи про те, що вони будуть виконувати зв'язані з військовими операціями функції. Коли ж вони прибудуть на терен Лівії, вони фактично стають частиною військових летунських формацій Лівії і виконують відповідні завдання.

В скорому часі після прибуття до Лівії Стабс дістав доручення доставити транспортовим літаком типу С-130 зброю й амуніцію для прихильників Лівії в Чаді. Літак приземлювався й відлітав під загрозою вогню. Серед найнятих пілотів знаходяться американці, англійці, росіяни, палестинські араби і деякі лівійці. Деякі з них допомагають лівійським чинникам в секретній купівлі різної зброї і частин за кордоном та в їхній доставі до Лівії.

Стабса після відмови пілотувати літаки у фронтову полосу пересунено до іншої служби, а відтак взагалі звільнено, забороняючи суворо будь-що про неї говорити.

В ЧИКАҐО ВІДЗНАЧИЛИ 5-РІЧЧЯ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Управа Комітету з гостею (зліва): Ю. Миськів, М. Кухар, Н. Горб, Л. Ткачук, К. Одежинська, д-р Н. Строката, М. Фаріон, О. Сацюк, З. Бігун і Ю. Коломиєць.

Чикаґо, Ілл. (М. Кухар). — У неділю, 27-го вересня ц.р., в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги в Чикаго відбувся вечір, присвячений п'ятій річниці створення Української Гельсінкської групи. Влаштований чикаґським Комітетом оборони людських прав в Україні, вечір складався з двох частин, а саме доповіді д-ра Ніни Строкатої-Караванської й висвітлення фільму Юрія Миськова про Українську Гельсінкську групу та її членів.

Голова чикаґського Комітету оборони людських прав в Україні Ксеня Одежинська відкрила вечір вступним словом, в якому вона підкреслила важливість створення й існування УГГ та велику заслугу праці її членів. В тоталітарній московській державі, де будь-який вияв нонконформізму, опозиції чи опору приречений на переслідування й винищення, члени УГГ взяли на себе великий обов'язок — слідкувати за додержуванням в Україні широко відомих Актів про людські права. Ці умови потверджені Гельсінкським заключним актом, що його в 1975 році підписало багато держав, в тому числі й Совєтський Союз. З'єднавшись з іншими гельсінкськими групами, засновники УГГ включилися в спільний міжнародний рух за збереження людських прав та цим ввели Україну в сферу світової уваги. К. Одежинська теж звернула увагу на необхідність дальших відзначень діяльности УГГ з метою інформувати вільний світ про труднощі й успіхи українців у Совєтському Союзі.

Після вступного слова виступила д-р Ніна Строката-Караванська, яку присутні привітали оплесками. Вона подякувала Комітетові та присутнім за вшанування УГГ, бож, за її словами, таке свято допомагає дати українцям повніше уявлення про сучасні події в Україні. Д-р Строката в своїй промові часто підкреслювала важливість спостерігання ситуації на Україні з точки погляду її сьогоднішніх обставин. Українців, сказала д-р Строката, всюди єднає віра в українське життя й мрія про волю України. Отже, хоч методи й засоби діяльности часто різні, один підхід залишається завжди вірним, а саме намагання зрозуміти сучасну ситуацію на основі студіювання й аналізи всіх подій, явищ і процесів, які переживала Україна за останні два десятиріччя та які переживає сьогодні. Подія великої важливости, сказала промовець, це створення й діяльність УГГ.

Українська Гельсінкська група заснувалася 1976 року зусиллям десятьох осіб. На тлі невпинного потоптування людських прав Москвою засновники бачили в творенні Групи сприяння вико-

(Продовження на стор. 4-ій)

У світі

ЗАРУБІЖНА РОСІЙСЬКА ПРАВОСЛАВНА Церква, одна з трьох російських православних Церков у світі, проголосила останнього російського царя Миколая II святим за те, що він прийняв мученичу смерть з рук большевицьких катів в липні 1918 року в Єкатеринбургу на Сибірі. Канонізація царя Миколи II, про яку були гарячі дискусії в російській еміграційній релігійній і світській пресі, була широко з'ясована. Одні її гаряче боронили, ще інші категорично заперечували. Тепер та справа стала поштовхом до дальших розходжень і конфліктів між представниками цих Церков. Особливо виступає проти цього Російська Православна Церква підпорядкована Москві, яка дістає звідтіль свої доручення й фінанси. Зарубіжна Російська Православна Церква, очолена митрополитом Філяретом, має коло 150 віруючих у Північній Америці та численні свої осередки й парафії у інших країнах світу.

У ТУНІСІ ВІДБУЛИСЯ ВИБОРИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ вперше за 25 років. Вибраний склад парляменту опротестували численні виборці, які доказують, що їм пануюча партія не дала змоги голосувати. Пануюча партія Дестуріян Соціялістична партія мала проти себе три інші партії, а між ними комуністичну, які програли значним числом голосів. Після виборів всі три опозиційні партії відбули спільні наради з метою вирішити спільні заходи на майбутнє. Президент Тунісу Габіб Бурґіба виборами, ані їхнім вислідом не зворушений, тому що він уже давніше вибраний досмертно.

У ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОМУ ТИЖНЕВИКУ „Шпіґель" поміщено інтерв'ю з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим. У цьому тижневику, який совєтська преса здебільшого лає й обкладає різними інвективами, генсек КПСС накидається на ЗСА й твердить що високопоставлені американські державні діячі будуть намагатися зірвати роззброєневі розмови, які почнуться незабаром у Женеві. Брежнов, не подає звідки він має такі інформації, ані не обґрунтовує їх переконливими доказами, а просто, не подаючи імен, накидається на них.

СЕПАРАТИСТИ ПРОВІНЦІЇ ВАЛІЇ, АНГЛІЯ, висунули вимогу повної державної самостійности й суверенности. Згідно з англійськими законами, вони мають повну самоуправу, але це їм не вистачає. Соціялістична партія Валії прийняла вимогу сепарації від Англії у свій статут на 55-ій річній конференції, у якій взяло участь 485 делеґатів.

В Америці

В'ЯЗНІ ТЮРМИ В ҐРЕЙТЕРФОРДІ, ПА., ЯКІ держали у закладі 38 осіб від минулої середи, 28-го жовтня, звільнили останніх шістьох закладників, хоч ще в понеділок, 2-го листопада, вони передали були через філядельфійського колюмніста Чака Стона зформульовану у 12-ох точках вимогу до стейтового уряду. Як відомо, сім в'язнів стейтового закладу у Ґрейтерфорді намагалися втекти, а коли поліція відкрила вогонь, вони забарикадувались в кухні тюрми, взявши перед тим в заклад 38 осіб шість працівників, які були затруднені в'язничною адміністрацією, і 32-ох в'язнів, які в той час працювали в кухні. Колюмніст Стон з філядельфійського „Дейлі Ньюз" виконував ролю посередника на прохання пенсильванійського губернатора Ричарда Торнберґа, який, як кажуть спостерігачі, виконав свою функцію задовільно.

РОБІТНИКИ СТАЛЕВОЇ КОМПАНІЇ В КОЛАМБУС, Огайо, вирішили голосами 3,446 до 334, піти на певні концесії, а в першу чергу зрезиґнувати з підвишки платень при підписанні трирічного договору, щоб тим самим врятувати компанію від банкрутства і зберегти працю для багатьох сотень робітників. Генрі Мейфілд, директор 27-го дистрикту об'єднаних профспілок сталеварів, заявив, що також менші розміром фабрики сталевої індустрії вирішили долучитися до цього проєкту і договір робітників сталеварень буде підписаний ще цього тижня. Три тижні тому профспілка сталеварів відкинула була таку пропозицію на рекомендацію своїх членів.

ВІДЛОЖЕННЯ НОВОЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ аж до фіскального 1983-84 року було зроблене на рекомендацію багатьох законодавців і економічних дорадників президента Роналда Реґена, який спочатку настоював, щоб Конгрес схвалив її вже наступного року. Між двома головними особами, які мають рішальний голос у цій справі, а саме секретарем скарбу Доналдом Т. Ріґеном і сенатором Робертом Долом, головою Фінансової комісії в Сенаті, існують розбіжності думок. Перший є великим прихильником збільшення податків і зменшення федеральних витрат для збалянсування бюджету; другий вважає, що збільшення податків під теперішню пору може викликати недовір'я громадян до економічної політики Уряду і зрештою таке збільшення повинно спиратись на економічній поправі, стабілізації інфляції тощо.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЙ (ФБІ) повідомило, що його службовці, перешукуючи помешкання Джоен Чезімард, членкині підпільної організації, яка називає себе Неґритянською визвольною армією, натрапили на цілий ряд документів, які вона, користуючись законом свободи інформації і доступу до документації про обвинувачених, отримала з архівів ФБІ. Докуемнтація включала 1,769 сторінок друку і в ній кримінальні елементи, порушники федеральних законів, вбивці і різні інші радикальні елементи могли вичитати навіть прізвища осіб, які в тому часі співпрацювали з ФБІ, допомагаючи їм виловлювати злочинців. Парадокс заключається також в тому, що Дж. Чезімард попросила цю документаці ще тоді, як вона перебувала в ув'язненні. Не дивно отже, — кажуть спостерігачі, — що багато американських громадян відмовляються тепер співпрацювати з ФБІ, та з іншими судовими й поліційними чинниками, бо вони переконані, що радикальні організації розправлятимуться тепер з тими особами, прізвища яких вони отримали з архіву цієї інституції. Дж. Чезімард вдалося втекти з в'язниці два роки тому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історичне голосування в Сенаті

Голосування в американському Сенаті 28-го жовтня ц. р., в якому 52-ма голосами проти 48 затверджено плян президента Регена продати за 8 і пів більйона долярів Савдійській Арабії різнорідну зброю — між нею і так звані „шпигунські літаки" (від початкових літер англійської назви — „АВАКС") — це така історична подія, наслідків якої трудно вже тепер передбачити. Перш усього — це насправжнє чудо, що його доконав Роналд Реген, бож Палата репрезентантів, де демократи мають більшість, голосувала 14-го жовтня ц. р. „проти" тієї трансакції 301 голосом і тільки 111 „за". У Сенаті республіканці мають більшість, але буквально до останнього дня усі найбільш авторитетні опитові бюра заповідали прогру того проєкту Президента — хоч би тільки більшістю одного-двох неґативних голосів. Голова демократичної меншости в Сенаті сенатор Роберт Бирд, політик із великим особистим авторитетом і лідер таки 46-ох демократичних сенаторів, ще за день перед голосування заповідав, що продаж тієї наймоднішої зброї Савдійській Арабії „значно збільшить напруження на Близькому Сході". Проти продажу „АВАКС-у" цій країні були всі ліберальні кола, які свідомо чи не свідомо плентаються у хвості пацифізму, насправді „співіснувального" детанту. Бо „проти" був якнайрішучіше Совєтський Союз і — парадоксально — „проти" був найбільше Ізраїль, що його прагне знищити Совєтський Союз. „Проти" була вся зорганізована в Америці жидівська громада, до якої в цій справі апелював безпосередньо сам ізраїльський прем'єр Менахем Беґін під час свого недавнього перебування в Америці.

Виграв найперше президент Роналд Реґен, що його персональний авторитет зріс знову в усьому американському й міжнародному світі. Він знову доказав вийняткову силу свого персонального впливу не тільки на однодумців, але й противників, яких вміє переконувати розумовими арґументами та чаром своєї індивідуальности. Виграла політична мудрість американського світу, бо вислід того голосування доказав, що американські політики вміють слухати і дають себе переконати розумовими арґументами. Це ще один наявний і повчальний приклад у порівнянні з українською дійсністю: чи треба пригадувати прізвища деяких найвидатніших українських діячів, які глухі на всі найбільш переконливі й логічні арґументи?!

Виграла концепція президента Реґена, щоби добути собі найвірнішого союзника в тій арабській країні, яка є найбільшим у світі продуцентом нафти і має найбільший вплив серед так званих „поміркованих" арабських країн. Після вбивства єгипетського президента Анвара Садата, коли його наступник Госні Мубарак все ще є незаписаною політичною картою, Савдійська Арабія стає найпершою збройною і економічною потугою з таким союзником, як Америка — вона стає не тільки в теорії, але й у практиці справжнім ґарантом, що імперіялістичний похід Совєтського Союзу до Перської затоки з її нафтовим обширом засуджений на невдачу. Савдійська Арабія стає лідером всього арабського світу, який вводить Америку на Близький Схід, як свого постачальника зброї і політично-економічного союзника.

Ізраїль потерпів в голосуванні Сенату 28-го жовтня ц. р. важку поразку. Виявилося, що могутнє конгресове „лаббі" Ізраїля та зорганізованої жидівської громади в ЗСА — таки заслабе у порівнянні з впливами Білого Дому. Виявилося також, що традиційна американська суперницька боротьба між Білим Домом і Капітолем, боротьба, яка дала тріюмфальну перемогу Капітолеві, коли Ричард Ніксон мусів зректися президентури, — тепер повернулась у поразку Капітолю, а в користь Білого Дому.

Демократична партія, яка — читали ми і слухали у радіо-телевізійних передачах — готувалася вже до „повороту" до влади після останньої виборчої прогри, тепер зазнала нову важку і болючу поразку: показалося, що такі найвидатніші демократичні діячі-сенатори, як Бирд, Мойніген, Мондейл, Кеннеді — не мають ні частини тієї популярности, впливу й авторитету, що його має Роналд Реґен із своїм штабом Білого Дому та своїми співробітниками в Уряді і Конґресі. Колишній президент Джіммі Картер програв в ЗСА і за кордоном головно тому, що заламалася віра у вартість його заяв і обіцянок. Вигра Реґена у справі „АВАКС-у" потвердила, що можна і треба вірити в те, що заявить і обіцяє Роналд Реґен. Найперший безпосередній вплив того голосування в Сенаті проявляється на відносинах на Близькому Сході: упав престиж Менахема Беґіна, головним посередником у замиренні на Близькому Сході стає Савдійська Арабія.

Трудно бавитися у пророка. Можна тільки ствердити факт історичної події з далекосяжними наслідками.

Василь Федорончук

ЗСА і СССР МІЖ ПЕРЕОЗБРОЄННЯМ І ДІЯЛОГОМ

II

У цьому відношенні є показовим, що саме напередодні другої розмови Гейґ-Громико Уряд Регена рішив розголосити докладний рапорт про переозброєння СССР в останніх роках. Документ (щось на зразок „Білої книги" на 99 сторінках з діяграмами й фотографіями) оприлюднено у вівторок, 29-го вересня в Пентаґоні й міністер військових справ Вайнберґер висвітлив його різні елементи на пресовій конференції. Рапорт не містить особливих ревеляцій, коли стосується уже відомих даних, але факт, що ці дані зібрано і пов'язано в органічній обробці, має на меті надати їм потрясаючого ефекту на громадську думку.

Центральною темою „Білої книги" є, що СССР зберіг і втримує ритм переозброєння виразно вищий, ніж ЗСА: його збройні сили нараховують 4 мільйони 800 тисяч чоловік, сухопутна армія досягла рівня 180 дивізій (з яких 80 переміщені ззаду Европи і 45 в напрямі до Китаю), спорудження і технологічне оновлення міжконтинентальних ракет (що їх в сукупності є тепер озброєними 7,000-ми атомових бомб) здійснюється безперервно й масивно, совєтська фльота є тепер здатною діяти в усіх світових районах.

„Біла книга" зупиняється особливо на прогресах совєтського переозброєння в ділянці ракетної зброї в Европі. Вона підтверджує, що СССР розмістив 250 ракет типу СС-20 (кожна з них озброєна трьома атомовими голівками, в цілому 750 голівок), а яких 175 — скеровані проти Західньої Европи.

„Біла книга" Пентаґону входить таким чином у „превентивну психологічну стратеґію": висвітлюючи докладно американській й европейській громадській думці масивні розміри совєтського військового зусилля, вона має на меті уникнути „податливости", як у ЗСА (де економічні труднощі можуть штовхнути Конґрес до скорочень в асиґнуваннях Пентаґону), так і в Европі, де Вашінґтон завжди побоюється совєтських маневрувань, щоб відділити атлантійських союзників від Америки.

Заходи для поліпшення стратегічного арсеналу ЗСА

Роналд Реґен оголосив на пресовій конференції у Білому Домі в п'ятницю, 2-го жовтня свою програму „зміцнення й модернізації" стратеґічного озброєння ЗСА, скерованого на ґарантування, витратами 180 більярдів долярів у п'ятьох-шістьох роках", „безпеки Америки й її союзників та збереження миру".

Програма, — сказав президент, — має на меті замкнути якнайскоріше так зв. „вікно вразливости" яке рискує отворитися у відношенні до деяких елементів американського „deterrent" (в значенні стратеґічного потенціялу, як спинюючого фактора), і надати йому таким чином повної „ефективности і вірогідности". Як відомо, стратеґічний „deterrent" ЗСА складається з трьох елементів, так зв. тріяде, тобто ракет з земною базою, із міжконтинентальних бомбовозів і з ракет з підводною базою.

Заходи, рішені Білим Домом, скеровані на „зміцнення й модернізацію" усіх трьох компонентів тріяди, а перш за все й особливо на усунення теперішніх факторів „вразливости" перших двох. Інакше кажучи, програма визначає собі мету ґарантувати ЗСА ефективну спроможність „відплати" в разі початкового ворожого нападу (першого удару) і знеохотити таким чином ворога від будь-якої спокуси його виконати.

Реґен наполягав на тезі, що зміцнення стратеґічного потенціялу ЗСА має суттєве значення для успішного провадження серйозних і реалістичних переговорів з СССР про зменшення й контроль озброєння. В цьому відношенні він вказав, що американська програма переозброєння намічає три цілі:

1) правити за „deterrent", щоб запобігти всякій совєтській дії проти Америки й її союзників;

2) поставити ЗСА в умови, щоб вони могли відповісти найадекватніше й найшвидше на всяке дальше збільшення совєтського військового зусилля;

3) „дати виразний сигнал американського рішення втримати стратеґічну рівновагу", бо це становить необхідну базу для всякої справжньої й серйозної угоди з СССР про роззброєння.

Програма, проголошена Реґеном на закінчення довгої й складної дискусії всередині уряду, в якій сплітались військові й економічні міркування зчленовується у п'ятьох точках:

1. Спорудження до 1984 року 100 міжконтинентальних бомбовозів нового зразка типу Б1, які замінять застарілі бомбовози типу Б 52. Водночас подбають про озброєння як сучасних бомбовозів типу Б52, так і потім бомбовозів типу Б1, ракетами типу „Круз", щоб збільшити їхню здатність проникання в совєтський повітряний простір. Також розпічнуть підготовчу фазу, спрямовану на постачання в десятилітті 1990-их років американського арсеналу зразком технологічно більше заавансованого, „незримого літака", типу „Стелт", який здатний уникнути ворожого радару.

(Продовження буде)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи є доцільно, а, як так, то чому, щоб американські товариства та американські університети запрошували дисидентів прибути з відвідинами або доповідями до Америки? (В. Бандера).

ВІДПОВІДЬ: Я гадаю, що доцільно, і то з таких причин:

Поперше, такі запрошення це вияв моральної підтримки Заходу дисидентам. Незалежно від того, чи буде таке запрошення мати позитивний наслідок, тобто, чи пустить запрошеного дисидента тоталітарна влада, така акція спрямована проти тенденції КҐБ ізолювати дисидентів від світу. Запрошення західніх інституцій дає право дисидентові, якщо він на волі або на засланні (не в ув'язненні), клопотатися перед офіційними органами про тимчасовий виїзд на Захід. Діставши такий документ дисидент оберне його у акцію, яка розкриватиме облудність та брехливість совєтського режиму. Бож усі інстанції, як правило, відмовляють йому в його заходах на виїзд, і ця відмова наочно демонструватиме невиконання Совєтським Союзом Гельсінкських угод. Демонструватиме вона і ще одну річ, а саме, що у так званому „культобміні" Москва фактично диктує Заходові, з яким йому „культурно чи науково" обмінюватися. Москва накидає Заходові льояльних до офіційної ідеології осіб, які у своїх виступах слідують дезінформаційному курсові офіційної ідеології. Небажання дати згоду на виїзд дисидентів свідчить, отже, про підпорядкованість „культобміну" завданням совєтської дезінформаційної політики. На мою думку, американські товариства та університети могли б запросити на виклади таких українців: М. Лісового, З. Антонюка, Є. Сверстюка, І. Сеник, отця В. Романюка, В. Стуса, І. Світличного, М. Плахотнюка, В. Чорновола, Ю. Бадзя. Якщо дисидент у тюрмі, то запрошення морально підтримає його (найкраще посилати таке запрошення родичам) і підготує до клопотання про тимчасовий виїзд після звільнення. Мені здається, що організацією викликів для дисидентів на виклади до Америки, могли б занятися Комітети захисту політв'язнів, координуючи свою діяльність з цілим рядом українських наукових установ та з українською професурою в американських коледжах.

Подруге, усякий зв'язок між Заходом та СССР робить совєтську тюрму не такою щільною. Про необхідність „розщільнити" тюрму дуже часто говориться для захисту ідеї культобміну із СССР. Кажуть, що відвідання совєтських посольств, поїздки до СССР, навіть присутність на совєтських концертах робить тюрму не такою щільною. Не вдаючись до дискусії, хочеться додати, що совєтські дисиденти, в тому і українські, своєю діяльністю найбільше сприяють розщільнення тюрми. І тому підтримують зв'язок саме із дисидентами, ми і допомагаємо їм це робити, докладаємо свою лепту у справу розщільнення велетенської в'язниці. Отже, запрошення приїхати з лекціями або з доповідями до Америки українським дисидентам — це один з безперечних засобів розщільнення совєтської тюрми народів.

ВИТЯГ З ЛИСТА: Ваші „Дружні бесіди" в „Свободі" дуже радо читаю, бо ви порушуєте дуже гідні уваги теми. Я вповні погоджуюся з вами, що курси української мови краще уряджувати в Америці, або інших країнах світу, тільки не в Києві. (І. Струк).

Олена Процюк

„72-ий Відділ СУА має шану..."

Так починається запрошення 72-го Відділу та традиційне Музичне Матіне молодих талантів, що відбудеться у неділю, 8-го листопада ц. р., в год. 3-ій пополудні в Українському Інституті Америки Друга Схід 79 вулиця у Ню Йорку. Матіне — це одна із гарних імпрез Нюйоркської округи Союзу Українок, на яку прибувають молодь і старші, як українці, так і публіка неукраїнського походження — бож музика — це хіба найкраща міжнародна мова зрозуміла всім. Тож і 72-ий що його очолює Дорота Цюпа та керуючі програмою Олена Процюк і Анна Безкоровайна докладають багато зусиль щоб імпреза була гарна і цікава. Члени відділу журяться залею, прикрашенням і — буфетом, який теж повинен бути „нарівні". Музичне Матіне — це добра нагода запросити не-українців та приняти їх в елегантному приміщенні Українського Інституту Америки, який тепер проходить не тільки зовнішню обнову, але також обнову під оглядом програми і членства, ряди якого помітно збільшуються молодим і енергійним членством.

Цьогорічна програма Матіне заповідається гарно. На виступ запрошено — Надю Богачевську, піяністку, і Марію Мандзій-Волянську, сопрано.

Тринадцятьлітня Надя Богачевська навчається під керівництвом відомого педагога Розетти Рогадкінд у Ню Иорк Мангаттанській музичній школі де вона отримала стипендію і з якою вона зв'язана вже сім років.

(Продовження на ст. 3)

Т.Т.

ВИЛІЗЛО ШИЛО З МІШКА

Органи української преси, а в першу чергу Української Автокефальної Церкви в ЗСА та в інших країнах вже подавали численні інформації про пляни Москви підкорити собі православні Церкви в ЗСА, а поступово також у всьому світі. Бо московські апетити міри в ніякій галузі не мають.

Одначе навіть дехто з українців сумнівався, чи справді московські мастаки мають аж такі цинічні пляни й так безсердешно плянують використати релігійний відтинок. Зокрема американцям важко було повірити, щоб Російська Православна Церква й установлена нею Російська Автокефальна Церква в Америці мала згідно з плянами Москви відіграти ролю інструментів російської імперіялістичної політики й сліпого знаряддя в руках московських оперативників. А ще важче буде декому погодитися з тим, що священослужителі на терені ЗСА погодяться на таке й будуть добровільно та свідомо працювати на шкоду Церкви, її вірних, та держави й суспільства, серед якого їм прийшлося жити. Одначе саме так воно є й сама Москва постачає докази на те Завдяки совєтським матеріялам і інформаціям вилазить невідклично шило а російського мішка.

Триступневий підступ

Плян Москви вражає своїм очевидним підступом якого тільки сліпий може не бачити. Підступ той триступневий: насамперед створити під своїм напівзамаскованим керівництвом одну автокефальну православну церкву на терені ЗСА, відтак включити в ту церковну систему при допомозі всіх можливих засобів, а в першу чергу при допомозі постійного натиску й фінансових економічних засобів та такого благородного арґументу, як „єдність церковна" включити в неї якнайбільше православних Церков, які діють в ЗСА, накінець третій ступінь повністю й без решти підпорядкувати й підкорити ту церковну систему Російській Православній Церкві, тобто пряміше Москві.

Схема зовсім проста і не треба було великого генія, щоб її видумати. Але треба справжніх наївних простюхів, щоб не зрозуміти її та виконувати у добрій вірі. Тому не багато таких, які готові взяти участь у тій московській грі.

Нетерпеливість Москви

Одначе в Москві люди нетерпеливі, їм треба вже вислідів їхнього плянування. І тому, не чекаючи на здійснення перших етапів, вони спішаться до третього. А це краще всього іншого показує про „яку церковну єдність" ідеться. У відомій совєтській рептильці „Вісті з України" ч. 38. з вересня ц. р. є статтейка під наголовком „В ім'я миру" Наголовок гучний, а зміст, як звичайно в СССР, підленький. В СССР побував „глава автокефальної православної церкви в Америці митрополит Феодосій. Він відвідав виставку досягнень народного господарства УРСР, ознайомився з історичними та архітектурними пам'ятками столиці України, побував у Покровському, Фроловському жіночих монастирях, церквах міста, взяв участь у богослужінні під час престольного свята у Володимирському кафедральному соборі".

Митрополит і „глава" церкви в ЗСА, як виходить, за час свого довгого перебування в Україні відвідав одно тільки Богослуження. Але ще цікавіше його ствердження, пощо він в Україну прибув. От що він пише про це: „У нашій країні багато громадян дуже мало знають про життя в СССР, нерідко мають про нього викривлене уявлення. Тому я вважаю за необхідне зміцнювати наші контакти, щоб всіляко сприяти подоланню недорозуміння і недовіри".

З його власних слів виходить, що він приїхав у цілях пропаґанди. Бож як він каже „у нашій країні", тобто в ЗСА, мало знають про життя в СССР „і він хоче „зміцнювати контакти". Не в релігійних справах приїхав він до СССР, не для боротьби за релігійні права громадян СССР, а за те, щоб в Америці подолати „нерозуміння життя в СССР і недовіру". Оце його головна ціль. Але має він ще іншу, більш пекучу ціль, яка є частиною загальної совєтської офензиви в світі. Про неї він говорить так: „Відповідаючи на запитання про те, як він ставиться до пропозиції, висловленої нещодавно главою Руської православної церкви патріархом Московським і Всея Русі Пименом, про скликання Всесвітньої конференції релігій світу, присвяченої збереженню життя від ядерного знищення, митрополит Феодосій сказав, що будь-яку ініціятиву в цьому напрямі слід вітати і сприяти тому, щоб вона принесла плоди. Пропозиція патріарха Пимена як крок до збереження життя від ядерної катастрофи повинна знайти підтримку".

Якщо хтось ще міг мати будь-які сумніви стосовно ролі Піменом створеної „автокефальної церкви в Америці", то після прочитання слів голови тієї церкви митрополита Феодосія тих сумнівів уже бути не може. Москва створила на терені ЗСА ще одну могутню ланку для своєї пропаґанди, для розкладання американського суспільства, для духової диверсії. Завелике це московське „шило", щоб його не бачити.

Богдан Певний

У ПОШУКАХ ЗА НЕДІЛКОМ

I

Потреба музею українського образотворчого мистецтва очевидна.

Наприклад — хто бачив виставку творів Михайла Бойчука, Івана Труша, Олекси Новаківського, Василя Кричевського, Федора Красицького, Юхима Михайлова й інших майстрів нашого мистецтва?

За весь час нашого перебування по цьому боці океану, ми мали тільки одну таку нагоду — ще у жовтні 1955 року Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА) влаштувало в Ню Йорку виставку творів померлих чи пропавших мистців першої половини XX сторіччя. Тоді було показано 142 твори 27 мистців з приватних збірок в Америці. Виставка дала хоч деякий перегляд творів, які збереглися після воєнної завірюхи. Від того часу дозріли нові покоління молодих українців без можливости познайомитися з кращими творами мистців нашого минулого. Тому не треба дивуватися коли в ряди-годи появляються „авторитетні" голоси з „категоричними" твердженнями — „немає жадного українського мистецтва".

Покійний нині мистець Роман Пачовський, багатолітній секретар ОМУА, в статті-розповіді „Десять років Об'єднання Мистців Українців в Америці", поміщеній в „Свободі" 1962 року, звітує, що у першому десятиріччі існування ОМУА померли такі видатні мистці на чужині, як: Василь Кричевський, 1952 року, Антін Павлось 1954 року, Мирослав Радиш 1956 року, Микола Бутович і Володимир Січинський 1961 року.

Чи побачимо ще разом їхні праці? Із-за браку музею українського образотворчого мистецтва така можливість сумнівна.

Наступні роки забрали Олександра Архипенка, Олексу Грищенка, Івана Кураха, Миколу Кричевського, Богдана Мухина, Віктора Цимбала, Михайла Осінчука, Сергія Литвиненка, Антона Малюцу, Дам'яна Горняткевича, Володимира Ласовського і багато інших, перелічити їх не дозволяє розмір цієї статті. Стає моторошно глянувши на розділ „З жалобної хроніки" у розкішно видаваних відділах ОМУА в Філядельфії „Нотатках з мистецтва". Чи і де зберігаються твори наших, померлих на чужині мистців? Відповідь на питання — жахаюча! Правда є винятки. Архипенкові праці потрапили до сховищ загальновідомих музеїв ще за життя мистця. Нашої заслуги у тому — ніякої. У нас немає збірки творів мистця, приналежність якого до української національної спільноти ми так завзято обстоюємо. До щасливців належить хіба єдиний Олекса Грищенко, бо для збереження його творів, свого часу, було створено окрему Фундацію у Ню Йорку, діяльність якої останньо притихла. Але, чи можна судити культуру народу на основі спадщини одного мистця? У розвиток української культури вклали свою данину всі згадані вище мистці, й не тільки вони, збереження і закріплення якої, у значній мірі, залежить від існування українського музею образотворчого мистецтва!

Звичайно, є інші потреби існування українського музею образотворчого мистецтва. Одна з них буде темою цієї статті.

Покійний проф. Володимир Січинський за 35 років зібрав багатий матеріял для словника українських мистців і хотів доповнити його інформаціями про сучасних мистців на чужині. Передчасна смерть припинила його цінну працю. Тим часом, у Києві, поспішили — поквапно, 1973 року, видали свій „Словник художників України". Сподівано, у ньому немає усіх тих, хто не милий правлячій владі. Вислід — часто, коли вмирає мистець на чужині, немає звідки взяти хоч кілька рядків до посмертної згадки. Архів при музеї образотворчого мистецтва міг би запобігти цій болючій проблемі.

У Ню Йорку, 12-го травня 1979 року помер видатний мистець Микола Неділко. На посмертній виставці його праць, влаштованій ОМУА в половині червня 1980 року в Ню Йорку, розпродано велику частину експонатів. Інші скоро розходяться поміж колекціонерами і шанувальниками творчости мистця. Оксана Андріївна, дружина покійного, розуміючи потребу зберегти пам'ять по мистцеві, призначила увесь дохід з продажу картин на видання монографії. Комітет, що створився з друзів покійного, звернувся до мене виготовити текст до монографії. Шануючи Миколу Неділка, як маляра і людину, я не міг йому відмовити, хоч передбачував нездолимі труднощі зв'язані з відсутністю відповідних матеріялів. У пригоді став мені архів Миколи Кузьмовича, великого знавця мистецтва, який залишив мені архів перед смертю; це були дві скриньки пожовклих вирізок з газет за останніх 40 років про мистців і мистецтво, що він їх зібрав і переховував з любов'ю і послідовністю.

„Коли брязкотять мечі, мовчать музи" — казали старі римляни. Для нас, часто брязкіт мечів не відрізнявся від скреготу ярма, мирна неволя не була легшою від жорстокої війни. Наші музи навчилися використовувати кожну хвилину волі. Так було в 1940 роках, коли большевицьку неволю заступила не менше жорстока німецька окупація. Все таки, під час переміни показалися проліски, не скривдили вони образотворчого мистецтва. У Львові 1941 року постала Спілка Праці Українських Образотворчих Мистців під керівництвом Михайла Осінчука, а від 1942 року Івана Іванця. За перший рік СПУОМ зросла до 100 членів. Доводиться дивуватись, як у несприятливих і напружених умовинах війни і безвиглядности завтрішнього дня, СПУОМ проявила максимальну активність і зуміла поширити діяльність поза межу так званої Генеральної Губернії, розділюючу Наддніпрянщину від Галичини. Наприклад, у першій загальній виставці СПУОМ, у грудні 1941 року, брало участь 48 мистців, але вже в наступній, у червні 1942 року, кількість учасників зросла до 69-ти, а у грудні 1943 року до 99-ти. Крім згаданих трьох загальних виставок СПУОМ влаштувала у червні 1942 року ретроспективну „Виставку чотирьох" — І. Труша, О. Новаківського, П. Холодного-старшого і П. Ковжуна, а у травні 1943 року ретроспективну виставку О. Кульчицької. Вивчаючи ці цікаві й промовчувані, часи вперше натрапляємо на згадки про мистецтво Миколи Неділка. Ось, що пише Л. Федорович-Малицька у рецензії „П'ята виставка Спілки Праці Українських Образотворчих Мистців", вміщеній у львівському ілюстрованому місячнику „Наші Дні" 1943 року:

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ: ПРЕДСІДНИКІВ, СЕКРЕТАРІВ, КАСИРІВ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ВЗЯТИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ. ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ І УСПІХИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАДЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ І ВОНА БУДЕ РІШАЛЬНА ДЛЯ ВИБОРУ КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ І ДЛЯ УЧАСТИ У КОНВЕНЦІЇ В ТРАВНІ 1982 РОКУ.

„72-ий Відділ..."

(*Продовження зі стор. 2*)

Молоденька Надя брала участь у численних речиталях і концертах. Маючи десять років, Надя виступила у радіопрограмі для особливо талановитих дітей. У тому ж самому році вона брала участь, як фіналістка, у концертовому конкурсі, а два роки пізніше вона здобула перше місце у цьому конкурсі, загравши Моцарта А дур кончерто з Манґаттанською шкільною симфонічною оркестрою. У 1980 році Надя виграла нагороду Ліґи Учителів та виступала у Камі Голл у Ню Йорку.

Марія М. Мандзій-Волянська, ліричне сопрано, є членкою і солісткою ансамблю „Промінь", активною пластункою і з дитинства ученицею балету Роми Прийми-Богачевської. Вона почала студії співу у 1975 році у Марі Берґбіхлер. У 1978-1979 роках Марійка Мирослава перебувала у Парижі, де навчалася в Еколь Нормаль де Мюзік у професора Поль Дерени. Повернувшись до Америки вона брала участь у численних вокальних семінарах під керівництвом Расселя Оберліна і виступала у численних концертах в Гантер коледжі. У червні 1981 року М. Волянська отримала ступінь бакалавра з музики і іноземних мов у Гантер Коледжі і також отримала почесну нагороду Ладо. Сьогодні Марійка продовжує студії співу під керівництвом Деборп Ізенберг Сурді.

Музичні Матіне сповняють ще одну і — чи не найважливішу ролю: вони дають змогу українській талановитій молоді виступати перед добірною публікою, яка не зв'язана з їхніми школами і яка їх дуже часто особисто й не знає і яку вони мусять здобувати своїм талантом, своєю добре підібраною програмою і своїм особистим чаром. Тому то й Матіне належать до ще однієї форми вишколу молодої людини-артиста.

Сімдесят другий Відділ СУА сподівається, що громадянство підтримає цю імпрезу, заохотивши нашу молодь брати участь у концертах у нашій громаді, а членам Відділу трудитися влаштуванням того роду імпрез.

Шостий семінар хорових дириґентів у Едмонтоні

В днях від 8-го до 23-го серпня цього року відбувся в Едмонтоні успішний Шостий семінар хорових дириґентів. Це третій з черги семінар, організований Українським Музичним Товариством Алберти (перші три були організовані Провінційною Радою КУК Онтеріо).

На семінар прибули зацікавлені учасники з різних міст Канади й Америки: з Бритійської Колумбії—Бирнаві, з Алберти—Калґарі; з Мондеру, Спрус Ґров; Едмонтону, Саскачевану—Ріджайни; Манітоби—Сван Рівер; Дарфину—Вествіну; Онтаріо—Торонто; Бирлінґтону; Бімсвілу; Оттави; із Спрінґ Велі, і Чікаґо, ЗСА.

Вік курсантів був від 16 до 60 років життя, що свідчить про зацікавлення й охоту молоді знайомитися з українською хоровою музикою і вивчати її, як рівнож вказує на те, що старші досвідчені дириґенти теж виявляють охоту поглибити своє музичне знання і вивчити новий репертуар, тим способом підвищуючи мистецький рівень своїх хорових ансамблів.

На головного викладача й організатора програми навчання запрошено маестра Володимира Колесника з Торонто, йому на допомогу стали з Едмонтону Сергій Яременко, Голова Українського Музичного Товариства Алберти, і Марія Дитиняк.

Програма навчання цього року включала такі предмети: культура мова у співі та дикція—головна тема; хорознавство; хоровий Довідник; робота дириґента з дитячим хором; індивідуальні та групові лекції практичного дириґування; семінарський хор (робота з хором по вивченню та засвоєнню творів),—всі ці лекції вів маестро В.Колесник; Українська церковна музика—Сергій Яременко; українська хорова музика, сольфеджіо та теорія музики—Марія Дитиняк.

За час семінару вивчено і засвоєно 11 хорових творів композиторів Д.Бортнянського, М.Лисенка, М.Леонтовича, М.Гайворонського, Б.Лятошинського, Є.Козака, Г.Майбороди і А.Коломийця.

Крім цих творів курсанти мали нагоду доповнити свій репертуар різними хоровими творами, про які було говорено під час предметів української хорової музики й української церковної музики.

У п'ятницю, 21-го серпня, в залі УНО відбувся Вечір дириґентів—концерт, на якому учасники семінару дириґували вищезгадані твори. Заповнена заля щедро нагороджувала виконавців і з захопленням слухала виконання різних нових творів, як теж з цікавістю спостерігала особисто-відмінне дириґування кожного дириґента. Слід згадати теж дві акомпаньяторки—Ірину Тарнавську і Ненсі Міліянс, які багато додали до успіху семінару.

Цього року семінарний хор побільшився до 55 осіб, а це завдяки жертвенності поодиноких хористів з різних едмонтонських хорів (хор при церкві св. Василія, хор при церкві св. Івана, хор „Верховина", хор „Дніпро"), які брали участь у кожноденній пробі, що збагатило семінарний хор, дало нагоду хористам підвищити рівень вокального співу.

До успіху семінару у великій мірі причинилася фінансова допомога від провінційного уряду Алберти, Фундації ім. Т.Шевченка, Товариства Взаємної Помочі, українського банку „Геріт едж", едмонтонської філії УНО, за що Українське Музичне Товариство Алберти склало їм щиру подяку.

Завдяки успіхові трьох попередніх семінарів хорових дириґентів, Товариство рішило такий семінар включити як постійний проєкт у плян своєї праці. Наступний семінар відбудеться від 14-го до 28-го серпня 1982-го року в приміщенні Інституту св. Івана. Про ближчі інформації слід звертатися на адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 11239--94 St. Edmonton, Alta, Canada, T5G 1H1

Марія Дитиняк

П'ятиріччя смерти св.п. д-ра Грановського

Д-р Олександер Грановський під час одного із численних виступів

У січні 1813 року Радивлівським шляхом втікав із України, що під царем, до України, що під цісарем, один з перших дисидентів, 25-річний юнак Олекдандер Неприцький-Грановський. Чому тікав, якщо більшість, які прибували до Львова з Великої України, їхали легально? Чому студент, який юні роки провів над рікою Іква, який ходив біля могил найбільшої козацької битви під Берестечком на Волині, не міг спокійно студіювати в Кремʼянці і Києві?

Втікав він і нелеґально переходив кордон Австрії, бо був небезпечним мазепинцем, що погоджувався із думками Миколи Міхновського та думав про деколонізацію Росії.

26-го березня він на заклик Статуї Свободи в порті Гобокен став на американську землю в Ню Йорку. Прожив в Америці 63 роки, здобув освіту в університетах Колорадо і Висконсин і як ентомолог і патолог-рослинник боровся зі шкідниками сільського господарства. Він здобув собі поважне місце в світовій науці, став міжнародним фахівцем агротехніки і на з'їздах чи семінарах з його думкою рахувалися науковці та політики.

Д-р Грановський завдяки своїй праці став одним із провідних діячів українського політичного і суспільного життя і мав час навіть на видання кількох збірок віршів та політичних брошур. У 1944 році він видав брошуру „Ukraine-Battleground for Freedom". Грановський належав до категорії людей, які борються і перемагають навіть тоді, коли інші готові капітулювати. В обороні організації Державного Відродження України і Українського Націоналістичного Руху під час останньої війни Грановський, як стверджують документи ФБІ, що їх тепер деклясифіковано, писав в листах: „Не тероризуйте моїх людей", бо ОДВУ не є чужою аґентурою, дайте їм можливість нормальних умов для праці, інакше ви, — ФБІ та Сі-Ай-Ей, — не є патріотами Америки і прийде час, коли вас і вашу діяльність будуть розглядати". Він мав відвагу писати це в той час, коли Америка з президентом Рузвелтом і Москва зі Сталіном переживали „медові місяці". Грановський не притих навіть, коли була небезпека, що він втратить посаду професора університету Міннесоти, коли йому закидали, що він „затруює душі молоді".

Хоч політично приналежний до Республіканської партії, він умів жити з демократами. Сенатор Гамфрі, демократ з Міннесоти, а згодом — віцепрезидент ЗСА, сказав, що Грановський — це найкращий українець Америки. Грановський вмів співжити зі своїми політичними супротивниками, не вмів ображати людей чи організацій. Краса і правда переможе кривду і неправду у світі, — писав він в одній зі своїх поезій. Відносно українських внутрішних непорозумінь він писав: „Коли глибше глянути на пройдений шлях, то встає грізна сильветка змарнованих літ на полагоджування всяких дрібних непорозумінь, особистих примх, невластивих претенсій, часом неоправданих інтриґ та безліч таких маленьких майже дитячих справ. Але вони забирали час, сили, псували кров, і все це відбирало можності більш корисної праці для такої важливої ідеї, як визволення свого народу до волі й повновартісного життя у своїй власній національній державі."

Грановський був не лише головою великої націоналістичної організації ОДВУ, він був поетом, громадянином, діячем, мислителем, а при тому — професором. Він був вождем революційного націоналізму, але трагедія покоління Грановського була в тому, що національна революція захопила сили українства на тому історичному етапі, коли вони ще не були належно підготовані до боротьби і перемоги.

Чи настала зміна? Чи прийшла зміна варти, варти кращої, яка не допустила б до того, щоб, як писав Шевченко, Україна одного дня не прокинулася окраденою. Грановський - поет взивав: „Шукайте Бога на землі, знайдіть його поміж живими, шукайте Господа в собі...!". Він вірив, що наші сміливі юнаки поновлять міт старих походів.

Грановський знав, що документація наших визвольних змагань, нашої праці, навіть дрібної органічної, потрібна. Тому вже як професор-емерит подбав, що при університеті Міннесоти створено найбільший центр такої документації на цьому континенті. Університет перевів каталог документів; дві українські дівчини — Миронюк і Каркоць — працювали у тому центрі. Українські вчені, докторанти і взагалі люди, спрагнені історичної правди, відвідують це джерело науки. Я пригадую собі добре, як проф. Грановський приходив на Конвенції УНСоюзу і просив фінансової допомоги, бо університет повинен знати, що українці теж хочуть фінансувати якийсь проєкт. Не мав успіху, але Грановський не зражувався, не гнівався, а збирав документи доби для майбутніх істориків. В цьому велика його заслуга.

П'ять років проминуло від смерти цього великого українця, який відійшов у вічність у листопаді 1976 року. У листопаді й народився він, того самого четвертого, що й помер. Поетеса Ганна Черінь з приводу його смерти віршувала:

Журливий листопад —і
незаступна втрата,
Поета нашого надхненого
нема...
Ми друга втратили,
дорадника і брата
І серце льодом сковує
зима...

Степан Куропась

Євгенія Онуферко — приклад українській громаді

Євгенія і св.п. інж. Богдан Онуферки

Вже як наші списки жертводавців були майже готові до друку, прийшла несподівано до Фундації дуже цінна пожертва у формі тестаменту, про яку ми хочемо росповісти українській громаді в діяспорі.

„Бути добрим прикладом українській громаді — це нелегке діло. Треба дійсно зробити щось незвичайного. Дати 5,10 чи навіть 100 долярів на якусь народну ціль може навіть найбідніший, якщо має зрозуміння національних потреб і добру волю це зробити, бо й такі дрібні суми важко пожертвувати деяким, навіть багатшим людям". Правда, що і тими малими збірками доказуємо чудо. Із таких дрібних збірок вдержуються і працюють деякі наші установи і за це вони вдяяні українській громаді.

Це добре розуміла (вперше для Фундації і її завдань) Євгенія Онуферко з Філядельфії, яка записала половину свого маєтку на Фундацію УВУ.

Який це маєток? Це єдина хата, на яку Євгенія Онуферко зі своїм чоловіком Богданом (помер 10 літ тому) важко працювали в Америці, щоб сплатити і мати свій власний незалежний

(*Закінчення на стор. 4*)

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ КОЛАМБІЯ, правдоподібно буде запущений згідно з пляном у середу, 4-го листопада ц.р., бо, як кажуть спеціялісти, які приготовляють корабель до лету в Кейп Каневерал на Флориді „випущення корабля не становить тепер жадної проблеми, бо ми вміжчасі набули деякої практики". Корабель перебуватиме у міжплянетних просторах на протязі п'ятьох днів і повернеться на повітряну базу в Каліфорнії 9-го листопада. Кораблем керуватимуть тим разом полк. Джозеф Енгл і Ричард Г. Трулі.

ПОЛОСА ГУРАГАНІВ, ЯКІ НАВІСТИЛИ ПРОСТОРИ від західніх провінцій Індії аж до західньої частини Арабського моря, спричинила величезні жертви в людях. Провінційні уряди Індії зарядили поготівля усіх військових частин і звернулися до федерального уряду, щоб він вжив летунські сили для рятункової акції. Індійське інформаційне агентство повідомило, що 650 миль на південний захід від Ню Делі загинула ціла рибацька фльотилія, на суші повінь викликана зливними дощами, зірвала велику греблю Занершре, дотепер стверджено, що на Арабському морі затонуло 11 рибацьких човнів із залогами.

В Чикаґо...

(Продовження зі стор. 1-ої)

нанню Гельсінкських угод можливість обстоювати природне право на культурну, релігійну і політичну свободу. А найбільше значення члени Групи надавали можливості звернути увагу світу на українську дійсність. Далі д-р Строката-Караванська розповіла про працю УГГ. УГГ слідкує за порушуваннями угод совєтським режимом, УГГ звертається до сиґнаторів міжнародно-правних документів та до світової громадськости. Виступи УГГ — це виступи в обороні національних прав України та в обороні переслідуваних українців. Покликаючись на Гельсінкські угоди, на Універсальну Деклярацію Людських Прав та на акти, які з неї виходять, УГГ здобуває засоби, щоб інформувати світ про ситуацію в Україні. Члени УГГ зверталися до учасників нарад в Београді та Мадриді.

Д-р Строката підкреслила, що УГГ веде свою працю цілком відкрито й що саме це дає можливість розголосу серед населення. УГГ змагається за відродження почуття єдности й взаємної допомоги у своїх співвітчизників. На думку д-ра Строкатої, зусилля членів вдаються, поперше — тому що земляки бачать діяльність УГГ в обороні переслідуваних і це „запалює їхній дух", навіть коли акція оборони здається своєрідним самознищенням. „Члени УГГ збудили серед українства віру, що існують такі патріотичні сили, які готові пожертвувати собою". Подруге — зусилля членів вдаються тому, що УГГ дав зразок критики режиму з його безправ'ям, русифікацією і етноцидом.

Хоч СССР підписав Гельсінкські угоди, він систематично їх іґнорує. Щобільше, совєтські ватажки карають тих, хто пильнує виконання Акту: позбавленням громадянства, арештом, тюрмою, засланням, примусовою роботою, психушками. Д-р Строката потверила, що уряд намагається дощенту знищити УГГ. Десятьох засновників УГГ до останнього арештовано або вислано за межі СССР.

Але натомість приходили нові члени, нові сили. УГГ не зникає й не зникне. Тому українцям у вільному світі слід вивчати діяльність УГГ і її членів, підтримувати їхній рух та поширювати інформацію про репресовану в Україні групу „Гельсінкі". „Все, що зробила ця група, заслуговує на увагу".

Приймаючи квіти, які вручила їй К. Одежинська, д-р Строката подякувала словами: „Ці квіти належать їм, а не мені". Після короткої перерви за кавою й тістечками д-р Строката відповідала на питання слухачів.

Останньою точкою програми було висвітлення фільмового монтажу про УГГ та її членів. У фільмі, який тривав 20 хвилин, показано знімки членів-засновників і сучасних членів УГГ, їхніх родин, різні документи тощо. Впорядкував цей інформативний фільм Ю. Миськів з технічною допомогою Андрія Дурбака. Ю. Миськів — автор і режисер декількох уже раніше показаних фільмів про українські постаті й події: про Аллу Горську і Михайла Сороку, про голод 1930-их років, про українську програму навчання в Іллинойському університеті.

По закінченні програми присутні мали нагоду оглядати листи й інші матеріяли, які Комітет оборони людських прав в Україні за останні місяці повисилав конґресменам, сенаторам та іншим виборним урядовцям у справі українських дисидентів, а особливо про Миколу Руденка й Василя Стуса. В справі Руденка, Комітет вислав понад 1,000 листів, у справі Стуса понад 600. У відповідь Комітет по сьогоднішній день одержав 40 листів, в яких різні законодавці і урядовці зголошують свою готовість стати в обороні переслідуваних і ув'язнених українців. Між відповідями можна особливо згадати листи державного секретаря Гейґа, сенатора Чарлса Персі і конґресменки Миллисент Фенвик.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Євгенія...

(Продовження зі стор. 3)

кутик — бути паном у своїй власній хаті. Це та сама ідея, здійснення якої ми всі бажаємо відносно нашої рідної України.

Скільки думок можна пов'язати зі цією символічною пожертвою, скільки гарних поривів і бажань вона зроджує! Це наше спільне зобов'язання, змагання і стремління мати власну рідну хату — батьківщину. Яке тут вічно живе зобов'язуюче і пророче „Посланіє" Шевченка у практиці. Те, що не вдалося її ґенерації закріпити чи згодом відновити п-і Онуферко у формі своєї вужчої хати — своїм тестаментом передає половину своєї ощадности життя і зобов'язує грядучі покоління до будови власної національної хати — Української Держави. Забезпечивши нащадків своїм надбанням життя, вивінковує їх і підготовляє до дальшої мандрівки „Шляхами Батьків". Тому почин Євгенії Онуферко, вдови, яка живе лише зі свого пенсійного гроша, може послужити добрим прикладом всій українській громаді. Слава, честь і пошана таким людям.

Управа Фундації УВУ щиро вітає шановну меценатку і радо та зобов'язуюче приймає її символічну пожертву через Фундацію УВУ на вільну українську науку поза межами батьківщини з глибокою вірою і переконанням, що "тільки у своїй хаті своя правда і сила і воля".

Управа Фундації УВУ вирішила, щоб ще за життя меценатки Євгенії Онуферко — створити Постійний Стипендійний Фонд ім. Євгенії і св.п. Богдана Онуферків. Починаючи вже від академічного року 1982-83, щорічно в їх імені буде приділена одна стипендія для потребуючих молодих студентів чи учителів шкіл українознавства на студії українських предметів в УВУ. Достойній меценатці вільної української науки — бажаємо кріпкого здоров'я і просимо Всевишнього, щоб дозволив їй ще довгі роки прожити і служити українській громаді прикладом до наслідування.

Петро Ґой

Студенти Колюмбії...

(Продовження зі стор. 1)

яка студіює тут передмедичні науки. З рамени Колюмбійського студентства — головою Клюбу є Іван Лозовий. Скарбником Клюбу і речником його цього дня в „Свободі" разом з Уляною був Олесь Кузишин, музикант і пластун, що теж походить з активної пластової родини.

Сам Клюб об'єднує і не-українців: 13 студентів, які, проте, знають вже мову українську настільки, що розуміють її, деякі нею вже розмовляють і хочуть її далі вивчати. Каже У. Кекіш, що вони, ці тринадцять, не пропускають жадної активности Клюбу й так само ентузіястично бажають появи українського курсу на Колюмбії. В дальшому вже мріється всім — українцям і не-українцям — Катедра українознавства така, на яку Ню Йорк заслуговує.

На питання, чи це не було б тоді катедра-конкурент Гарвардові, обоє студентів з усією пристрастю заперечили, що абсолютно ні. Вони і за Гарвард, і за Колюмбію. В Ню Йорку й околиці таке велике скупчення української молоді, а катедри нема, — кажуть Уляна і Олесь. Інші високошкільні студенти нюйоркської метрополії їх теж пітримують щодо курсу, а потім — катедри українознавства.

Вони з ентузіязмом беруться до праці, їх багато і вони молоді. Тому мають надмір сил, часу й запалу. Досвід з їхнім попереднім Українським Вечором їх переконав, що загал молоді, загал середнього і старшого громадянства їх підтримає. Тепер вони мусять здобути ці ще 4,000 дол. А коли розпічнеться курс і лавки в авдиторії, де він відбуватиметься, не стоятимуть порожні, — то це буде найбільшим доказом, що є молодь, є бажаючі вивчати науки про Україну, тож, либонь, їм українські філантропи й меценати не відмовлять допомогти.

Коли вони зберуть 6,000 дол., Колюмбійський університет встановить курс і дасть їм право вибрати професора-викладача, знавця тієї дисципліни, яку першою буде курс пропонувати. Це буде вповні визнана університетом наукова програма, а українські студенти старатимуться її популяризувати, розвивати й самим з неї користати.

Тепер слід використати незвичайний пригожий клімат в університеті для такої етнічної програми. З відкритими обіймами їм сьогодні дасть допомогу, наприклад, Слов'янський відділ, який робить чимало доброго для українців-студентів. Але в існуючих відділах слов'янських, хоч і прихильних, не завжди „українська ситуація насвітлена правильно", якщо сам університет про все вирішує...

На Вечорі виступатимуть „Сизокрилі" — танцювальний ансамбль балетмайстра і хореографа Роми Прийми-Богачевської з низкою українських танців. Тут виступлять спільно вокальний ансамбль „Промінь" Богдани Волянської з бандуристами-кобзарями з ансамблю Юліяна Китастого. Вестиме програму конферансьє Тиміш Гнатейко. Строї мають бути вечірні, а ще краще — вишивані, українські, народні чи модерні, з пристосованою вишивкою на них. На забаві до танців гратиме оркестра „Іскра".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН СІЄНЧЕНКО, член УНС, Відд. 484 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Ютика, Ню Йорк. Помер 9 липня 1981 р. на 66 р. життя. Нар. в 1915 р. в Краснодарі, Україна, членом УНС став у 1962 р. Залишив у смутку дружину, двох синів, внуків та ближчу і дальшу родину в Америці. Похорон відбувся 13 липня 1981 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Міллвілле, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВОЛОДИМИР ЩУРУК, член УНС, Відд. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні. Згинув в автовій катастрофі 31 липня 1981 р. на 28 році життя. Нар. у 1952 р. в Сан Пауло, Бразилія, членом УНС став у 1964 р. Залишив у смутку маму, батька, сестру та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3 серпня 1981 р. на цвинтарі св. Андрія в Савт Баунд Бруку.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ФРАНСЕС КУХАРСЬКА, член УНС, Відд. 143 Т-ва „Любов" в Ґрейт Медовс, Н. Дж. Померла 18 вересня 1981 р. на 63 р. життя. Нар. у 1918 р. в Ґрейт Медовс, Н. Дж. Членом УНС стала в 1957 р. Залишила в смутку чоловіка, сина, сестер брата. Похорон відбувся 21 вересня 1981 р. на цвинтарі Піквест Юніон в Ґрейт Медовс Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Мандзюк, секр.

МИХАЙЛО БАКУСОВИЧ, член УНС, Відд. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 16 серпня 1981 р. на 92 р. життя, нар. в 1889 р. в с. Мечищів, пов. Бережани, Україна, членом УНС став у 1918 р. Залишив у смутку дружину і сина. Похорон відбувся 20-го серпня 1981 р. на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

МАРІЯ СУХАРИК, член УНС, Відд. 358 Т-ва „Згода" в Клівленді, Огайо, померла 26-го березня 1981 р. на 86 р. життя. Нар. у 1895 р. на Україні, членом УНС стала у 1945 р. Залишила у смутку сина. Похорон відбувся 30 березня 1981 р. на Українському Католицькому Цвинтарі свв. Петра і Павла у Клівленді, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Футей, секр.

ВАРВАРА НИКОЛАЙКІВ, член УНС, Відд. 217 Т-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й. Померла 16-го липня 1981 р. на 87 р. життя. Нар. у 1894 р. на Україні, членом УНС стала у 1922 р. Залишила у смутку двох дочок, чотирьох синів, внуків та правнуків. Похорон відбувся 20 липня 1981 р. на цвинатрі Св. Гробу в Рочестері. Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубаріч, секр.

МАРІЯ САВИЦЬКА, член УНС, Відд. 54 Т-ва Українська Січ у Валлинґфорді, Конн. Померла 7 січня 1981 р. на 80 р. життя. Нар. у 1893 р. на Україні, членом УНС стала у 1945 р. Залишила у смутку двох синів та двох дочок. Похорон відбувся 28 січня 1981 р. на цвинтарі св. Івана в Четерфілді, Монтвилл, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО ПАЛИЛО, член УНС, Відд. 155, Т-ва Українська Січ в Перт Амбой. Помер 29 червня 1981 р. на 67 р. життя Нар. у 1913 р. на Україні. Членом УНС став у 1962 р. Залишив у смутку двох синів та двох дочок. Похорон відбувся 1 липня 1981 р. на Українському Католицькому цвинтарі в Гопеловн.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар